

Brutalisme a la tortosina

Confesso la meua incapacitat per gestionar la perplexitat que m'ha causat veure les obres del Castell, i també, per què no dir-ho, en veure créixer la mastodòntica plaça de formigó davant de la Catedral.

Sento indignació i vergonya en veure la nul·la sensibilitat demostrada en el disseny urbà del passeig de circumval·lació de la muralla, amb una caòtica ordenació de murs de desproporcionades dimensions referides a l'escala del barri, que bé arriben a la segona planta de qualsevol edificació que hi coexisteixi. Una combinació de murs de formigó amb obra vista, que serveixen a vials per a vianants i oculten per la seua alçària, comparats amb la dimensió humana, la visió de la impressionant muralla de la Suda.

Pecat no menor, l'incomprensible i molt deficient disseny de les escales que, adossades al mur, provoquen

aberracions constructives sense motiu, ni tant sols per manca d'espai. Em costa molt d'imaginar el marc mental dels nostres benivolguts governants que amb el seu eficaç lideratge no han sabut impedir que l'arquitecte ens hagi regalat als tortosins i tortosines aquest despropòsit monumental.

El mateix sentiment d'estupefacció quan veig l'envergadura superlativa de la plaça de la Catedral. Unes estructures de formigó que podrien ser dignes de l'M30 i que oculten de forma flagrant, igualment com en l'exemple anterior, la visió íntegra de la façana que hauria hagut de percebre's magnificant la perspectiva frontal a peu pla de carrer.

A canvi de no millorar la vialitat per a vianants eixamplant la vorera de l'avinguda Felip Pedrell, ni la mobilitat cap a Remolins, ni de tenir una perspectiva clàssica de l'espai pú-

blic com requereixen els cànons en determinades ocasions, podrem gaudir d'una façana vidriada suposadament moderna, per donar llum i calor a un espai soterrat d'escassa qualitat arquitectònica per mostrar els fonaments de la nostra història. Un cop més, dues oportunitats perdudes d'obres emblemàtiques que haurien d'



haver estat concebudes i executades amb gust exquisit i amb respecte escrupolós proporcional al valor arquitectònic, patrimonial, històric, urbà i identitari que representen per a la nostra ciutat i per a tots nosaltres, més que per satisfacció d'egos tecnicopolítics als que malauradament massa sovint hem d'estar sotmesos en aquesta ciutat.

Dels cobrecostos i retards, més d'una dècada en el cas del Castell, ja en parlarem un altre dia.

Em recorda tot plegat l'arquitectura brutalista, entesa com aquell estil posterior a la segona guerra mundial que designava l'exhibició del formigó en brut com a primera matèria, reconeixible per la grandària i la materialitat amb la qual es formalitzava, i que deliberadament renunciava a l'ornament propi d'un modernisme burgès i caduc.

El "brutalisme", terme creat i difós



Jaume Bel Homedes
arquitecte i regidor de Movem
Tortosa

arreu d'Europa pel crític Rainer Benham es referia a les actuacions de Le Corbusier com les Unités d'Habitation de París i Marsella, les formes de L. Kahn a Dhaka, o dels britànics Alison i Peter Smithson. Però aquí no som ni a Marsella ni a Bangladesh, ni a Chandigarh.

I seguint el costum que ha esdevingut al llarg de la història i les arts d'inventar conceptes per a explicar determinades actituds, i trobant comportaments similars podríem assumir que ara i aquí ens trobem davant d'un fenomen creixent de neobrutalisme polític a la tortosina.